Možnosti financování opatření v krajině

Ing. Pavel Marták

odbor adaptace na změnu klimatu

Ministerstvo životního prostředí

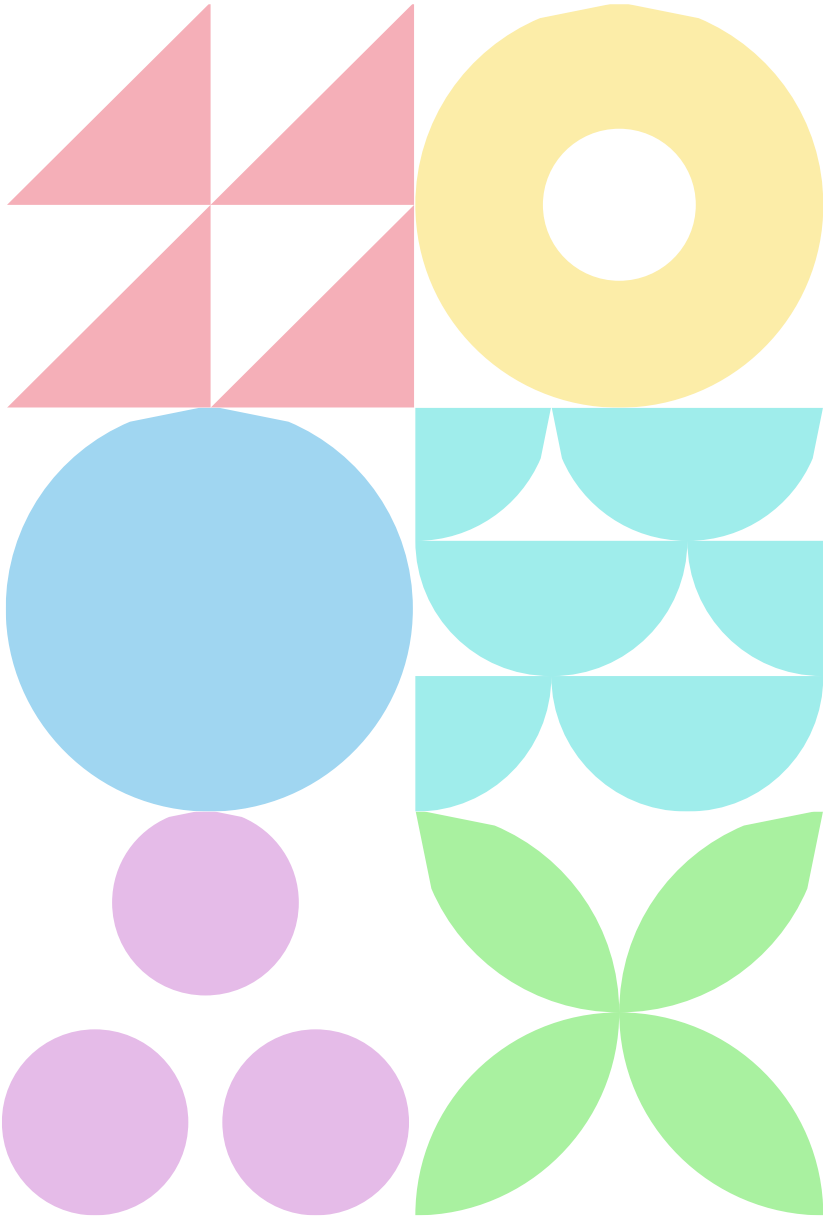

Národní dotační programy

- **Program péče o krajinu (PPK)**

Dotační program poskytuje neinvestiční prostředky na vlastní realizaci opatření pro realizaci „drobného managementu“. Program PPK rozděluje každým rokem téměř 300 mil. Kč.

- **Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)**

Dotační program poskytuje investiční i neinvestiční prostředky především na realizaci adaptačních opatření zmírňující dopady klimatické změny a specifických opatření ve vztahu k ZCHÚ, PO, EVL a zvláště chráněným druhům. V rámci POPFK se počítá s rozdělením řádově desítek milionů korun ročně.

Národní dotační programy

- **Národní program životní prostředí (NPŽP)**

Národní program Životní prostředí podporuje projekty a aktivity přispívající k ochraně životního prostředí v České republice. Program je navržen jako doplňkový k jiným dotačním titulům, především Operačnímu programu Životní prostředí a programu Nová zelená úsporám. Obsahové zaměření vychází z aktuálních priorit koncepčních a strategických dokumentů Ministerstva životního prostředí České republiky,

Oblasti podpory se člení do devíti prioritních oblastí:

- Prioritní oblast: Voda
- Prioritní oblast: Příroda a krajina

Evropské dotační programy

- **Národní plán obnovy – Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (NPO - POPFK)/PBPO**
- **LIFE -** Unijní program LIFE financuje ekoinovační projekty, které vyžadují spolupráci vědy, průmyslu a veřejné správy, ale také podporuje řízení životního prostředí a informační kampaně zaměřené na změnu postojů a jednání cílových skupin nebo ochranu přírody a biodiverzity ve volné krajině (s důrazem na zavádění vhodného managementu pro prioritní druhy a stanoviště evropského významu).
- **Norské fondy**
- **Operační program Životní prostředí**

Spolufinancováno
EVROPSKOU UNIÍ

OPŽP 2021 - 2027

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

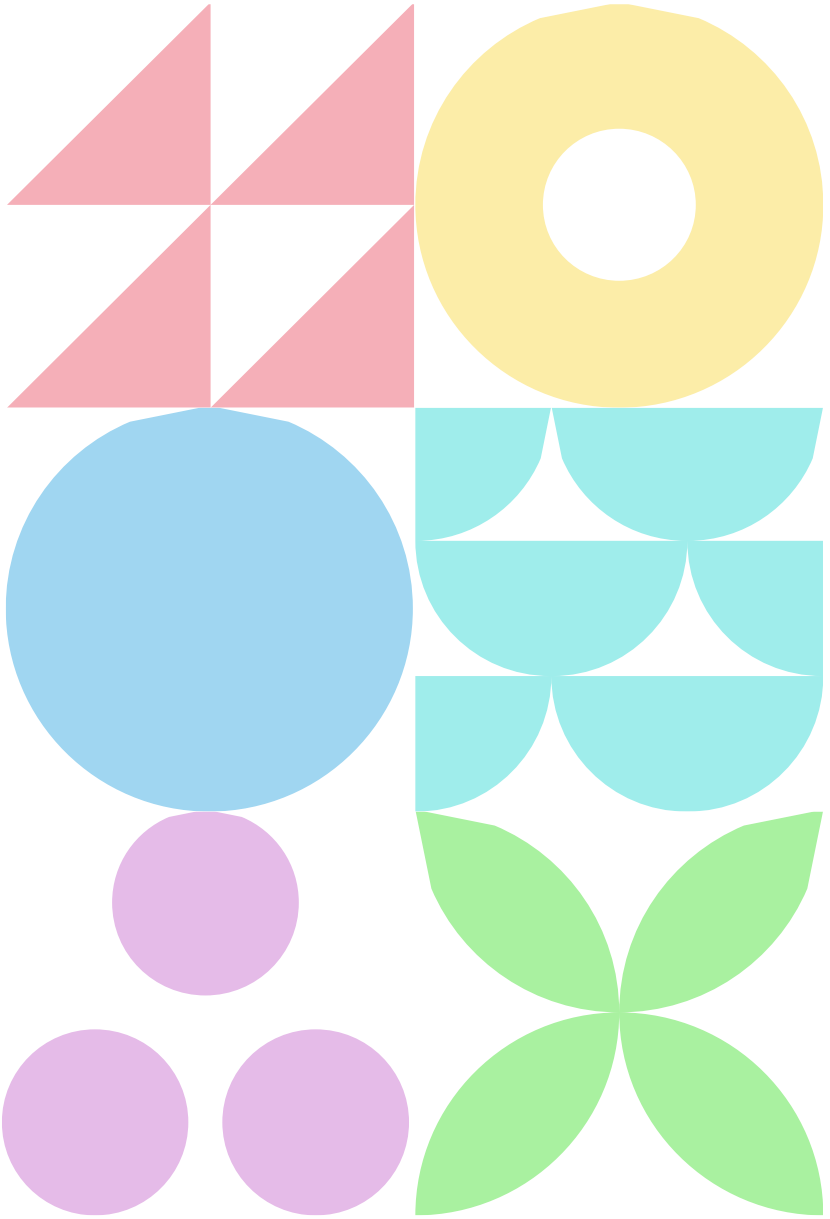

Operační program Životní prostředí 2021 - 2027

- Cílem OPŽP 2021 – 2027 je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel, přechod k oběhovému hospodářství a podpora efektivního využívání zdrojů, omezení negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a klima, zmírňování dopadů změny klimatu a příspěvek k řešení problémů životního prostředí a klimatu na evropské a globální úrovni.

- velká část aktivit podporovaných v OPŽP 2014 – 2020 bude podporována i nadále.

PŘEHLED SPECIFICKÝCH CÍLŮ

Program poskytne celkovou podporu přibližně 2,3 mld. eur, tj. cca 61 mld. Kč.

SC 1.1 Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti

SC 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů

SC 1.3 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám

SC 1.4 Podpora udržitelného hospodaření s vodou

SC 1.5 Podpora přechodu k oběhovému hospodářství

SC 1.6 Posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění

+ TECHNICKÁ POMOC

Celková alokace OPŽP 2021-2027 = cca 61 mld. Kč*

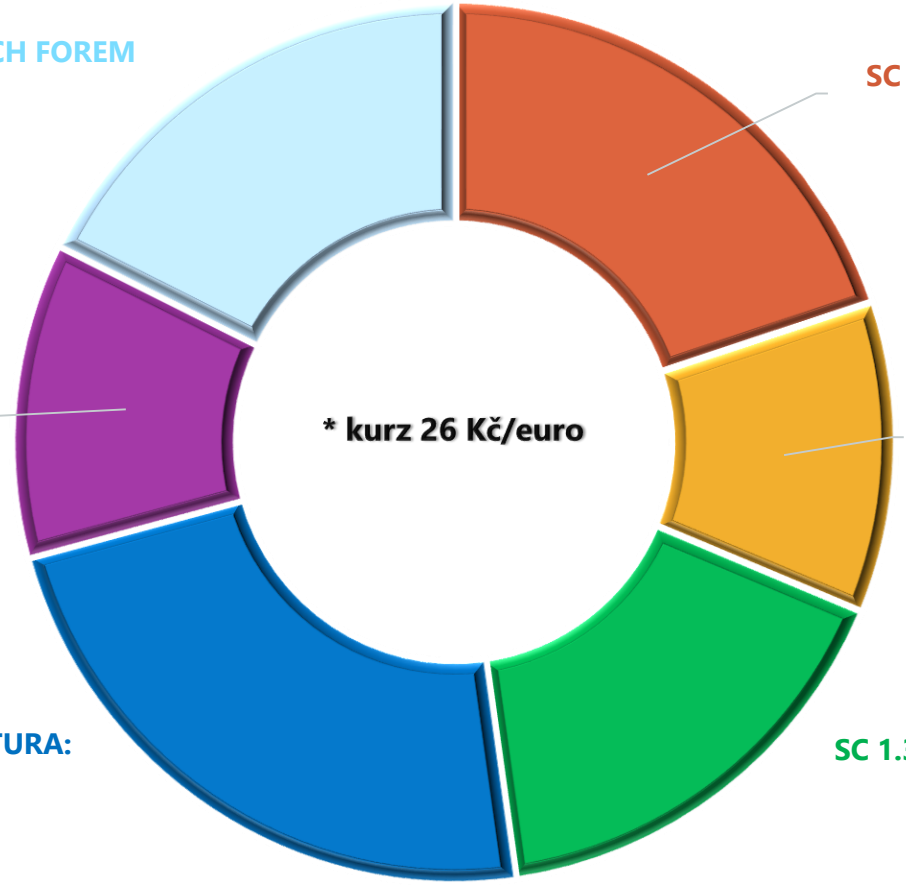

SC 1.3 Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům

ALOKACE SC 1.3

VODNÍ A VEGETAČNÍ PRVKY, SÍDELNÍ ZELEŇ, STUDIE A PLÁNY, ODVODŇOVACÍ ZAŘÍZENÍ	4,9 mld. Kč
SRÁŽKOVÁ VODA	2,0 mld. Kč
PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ	1,5 mld. Kč
PREVENTIVNÍ PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ, OPERATIVA	780 mil. Kč
VZDĚLÁVACÍ ENVIRONMENTÁLNÍ CENTRA	590 mil. Kč
SANACE SVAHŮ	390 mil. Kč
	= 10,2 mld. Kč

PODPOROVANÁ OPATŘENÍ

1. tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních prvků v krajině včetně sídel;
2. tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi;
3. úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability;
4. zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně;
5. odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině;
6. zpracování studií a plánů (studie systému sídelní zeleně, územní studie krajiny, plán územního systému ekologické stability);
7. realizace protipovodňových opatření;
8. realizace opatření ke zpomalení odtoku, pro vsak, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití; realizace zelených střech; opatření na využití šedé vody;
9. podpora preventivních opatření proti povodním a suchu, zejména budování, rozšíření, zkvalitnění a obnova monitorovacích, předpovědních, a varovných systémů; zpracování digitálních povodňových plánů; zpracování analýzy odtokových poměrů;
10. podpora povodňové operativy, zvyšování obyvatel o povodňovém riziku, zvyšování resilience citlivých objektů před povodněmi;
11. sanace svahů;
12. investice do modernizace vzdělávacích environmentálních center

1. tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních prvků v krajině včetně sídel

Podporované aktivity v rámci tohoto opatření:

1. **Vytváření a obnova tůní (mokřadů)**

Cílem vytváření a obnovy tůní a mokřadů je obnovení stabilní sítě krajinných prvků, které dokáží přirozeně zadržovat srážkovou vodu, jako prevence zmírnění dopadů změny klimatu vč. dlouhodobého sucha.

2. **Malé vodní nádrže**

Cílem vytváření MVN je zadržení vody v krajině, jako prevence zmírnění dopadů změny klimatu vč. dlouhodobého sucha.

3. **Revitalizace a renaturace vodních toků a niv**

Cíl spočívá v obnovení nebo podpora přirozených korytotvorných procesů a samovolného vývoje vodního toku v říčním prostoru.

4. **Nákup pozemků pro podporu renaturačních procesů vodních toků**

Příjemci podpory: 1,2 a 3 -bez omezení, 4 – (kraje, obce, st.podniky a org., výzk. ins., VŠ)
Výše podpory: 1,3,4 - (100 % CZV), 2 - (do 60 % CZV)

2. tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi

Podporované aktivity v rámci tohoto opatření: :

- **vegetační krajinné prvky (včetně skladebných prvků ÚSES)**
- **zavádění půdoochranných technologií**

Příjemci podpory:

- pro vegetační krajinné prvky: bez omezení,
- pro půdoochranné technologie: zemědělští podnikatelé a skupina zemědělců

Výše podpory:

- založení/obnova skladebných prvků ÚSES (biocenter a biokoridorů) 100 % CZV
- založení/obnova vegetačních krajinných prvků – remízy, stromořadí, sady, solitérní stromy, travobylinné porosty 80 % CZV
- založení/obnova zatravněných cest s doprovodnými dřevinami 80 % CZV
- zavádění půdoochranných technologií (s nižším ochranným účinkem 20 % CZV, s vyšším ochranným

3. úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability

Cílem tohoto opatření je zachování, obnova a zvýšení odolnosti lesních ekosystémů, které jsou dlouhodobě vystaveny stresovým faktorům (zejména suchu), a to způsobem, který zajistí kontinuitu lesa a porostního prostředí a povede ke zvyšování druhové, věkové a prostorové diverzity vybraných ploch.

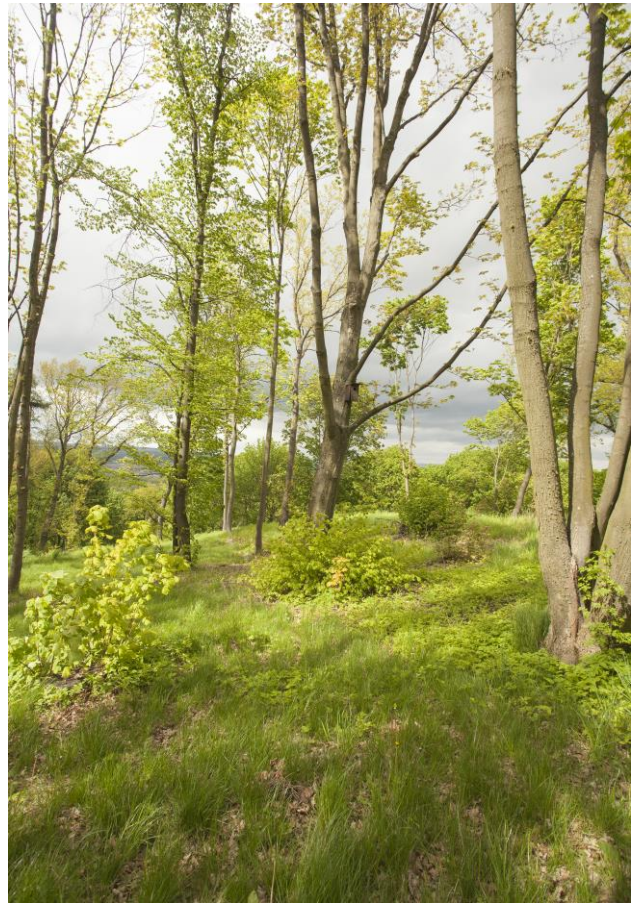

Součástí projektu jsou opatření, která přispějí k podpoře biodiverzity a obnově/zvýšení odolnosti lesních ekosystémů a zahrnují:

- **Výsadbu lesních dřevin**
- **Lesní těžbu (obnovní těžba v rámci těžebních postupů nepasečných forem hospodaření)**

Příjemci podpory: bez omezení
Výše podpory: až 80 % CZV

4. zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně

Projekty jsou zaměřeny na revitalizaci sídelní zeleně prostřednictvím zachování či obnovy, zvyšování počtu a rozlohy ploch (a prvků) zeleně ve veřejném prostoru.

Opatření zahrnují:

- zakládání a obnovu ploch a prvků veřejné zeleně (parků, zahrad, sadů, uličních stromořadí, alejí, lesoparků, remízů, průlehů) a zlepšení jejich funkčního stavu včetně dokončovací a rozvojové péče

Příjemci podpory: bez omezení
Výše podpory: až 85 % CZV

5. odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině

Eliminací nebo omezením funkce odvodňovacího zařízení (nebo jeho části) anebo prvků povrchového odvodnění dojde ke zlepšení retenční a akumulační schopnosti vody v řešené lokalitě a k posílení ekosystémových funkcí.

Opatření zahrnují:

- eliminaci účinnosti drénu (např. přerušené úseky potrubí, instalaci záslepek na drenážním potrubí),
- zvyšování nivelety dna odvodňovacích příkopů a kanálů hrázkováním a (pomístním) zasypáváním,
- řízené zarůstání drenáže (dřevinami, bylinami) a další vhodná opatření

Příjemci podpory: bez omezení
Výše podpory: až 90 % CZV

6. zpracování studií a plánů (studie systému sídelní zeleně, územní studie krajiny, plán územního systému ekologické stability)

Zpracování plánů ÚSES a územních studií odborně způsobilou osobou s autorizací ČKA obsahují:

- plány ÚSES (mimo území CHKO a NP a jejich OP),
- studie systému sídelní zeleně
- územní studie krajiny.

Příjemci podpory:

- Plány ÚSES: obce s rozšířenou působností, újezdní úřady
- Studie systému sídelní zeleně: obce
- Územní studie krajiny: obce s rozšířenou působností, kraje

Výše podpory: až 95 % CZV

7. realizace protipovodňových opatření

Podporovaná opatření:

- Opatření podporující přirozený tlumivý rozliv v nivách
- Přírodě blízká opatření (např. zvýšení kapacity složeným profilem, vložení meandrující kynety, úpravy nevhodného opevnění apod.)
- Zakládání povodňových parků
- Ochranné nádrže (suché, retenční, poldry)
- Vybudování a rekonstrukce bezpečnostních přelivů na stávajících vodních nádržích

Příjemci podpory: veřejný sektor
Výše podpory: 85 % CZV

8. realizace opatření ke zpomalení odtoku, pro využití srážkové vody, zelené střechy, využití šedých vod, opatření pro řízenou dotaci podzemních vod

Podporovaná opatření:

- Povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení (průleh, rýha apod.)
- Podzemní vsakovací zařízení s retenčním prostorem vyplněný např. štěrkem
- Podzemní či povrchové retenční prostory s regulací odtoku do povrchových vod nebo kanalizace
- Akumulační podzemní nádrže na zachytávání srážkových vod a jejich opětovné využití
- Výměna nepropustných zpevněných povrchů za propustné zpevněné povrchy
- Závlahové systémy zejména pro zálivku veřejné zeleně využívající výhradně akumulovanou srážkovou vodu jako součást projektu hospodaření se srážkovou vodou
- Zelené střechy

Příjemci podpory: veřejný sektor
Výše podpory: 85% CZV

9. preventivní opatření proti povodním a suchu

Podporovaná opatření:

- budování a modernizace komplexního systému předpovědní služby zahrnující budování a modernizaci měřicích sítí, infrastruktury a nástrojů systémů včasné výstrahy na celostátní úrovni,
- budování a rozšíření varovných a výstražných systémů v rámci hlásné povodňové služby na lokální úrovni,
- upgrade lokálních varovných systémů, které nevyhovují požadavkům stanoveným dle dohody Hasičským záchranným sborem ČR,
- tvorba digitálních povodňových plánů v území, kde dosud neexistují,
- studie odtokových poměrů v povodí včetně návrhů možných opatření,
- zpracování podkladů pro přípravu plánů pro zvládání povodňových rizik v oblastech s významným povodňovým rizikem,
- zpracování podkladů pro stanovení záplavových území (ZÚ),
- zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní pro vodní díla III. a IV. kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu,

Příjemci podpory: veřejný sektor
Výše podpory: 50 - 85% CZV dle opatření

10. podpora povodňové operativy, zvyšování obyvatel o povodňovém riziku, zvyšování resilience citlivých objektů před povodněmi

Podporovaná opatření:

- rozmístění informačních a orientačních systémů zvyšujících povědomí obyvatel o povodňovém riziku v terénu v podobě trvalého vyznačení záplavového území, evakuačních tras a evakuačních bodů a rozmístění informačních tabulí,
- tvorba elektronických orientačních a informačních systémů zvyšujících povědomí obyvatel o povodňovém riziku (např. v podobě aplikací pro mobilní telefony, systémů distribuce sms),
- realizace technických opatření vedoucích k zvýšení odolnosti při zaplavení a snížení povodňových škod u stávajících citlivých objektů (výhradně objekty škol, zdravotnictví a sociální péče, Policie ČR, Armády ČR a Hasičského záchranného sboru ČR), které se nacházejí v plochách s povodňovým rizikem a nelze je z ekonomických, bezpečnostních a jiných odůvodněných příčin z těchto ploch vymístit.

Příjemci podpory: veřejný sektor
Výše podpory: 85% CZV dle opatření

11. sanace svahů

Podporovaná opatření:

Monitoring a rebilance dlouhodobě využitelných zdrojů podzemních vod pro obce v krystaliniku Českého masivu

Typy podporovaných projektů: vyhodnocení geofyzikálních a vrtných hydrogeologických průzkumů, analýz, návrhy lokalit vhodných pro realizaci hydrogeologických vrtů a bilanci podzemní vody pro hydrogeologický rajon, průzkumné geofyzikální a vrtné práce s vyhodnocením všech geologických a hydrogeologických parametrů zájmových území, tvorba metodik pro zpracování bilance/rebilance aktuálních a budoucích zásob podzemní vody v hydrogeologických rajonech krystalinika, identifikace infiltrační části hydrogeologických struktur vhodné pro převedení povrchového odtoku na odtok podzemní s potenciálem pro realizaci přírodě blízkých opatření na vsakování srážkové vody,aktuální a budoucí bilance zásob podzemní vody v hydrogeologických rajonech krystalinika.

Obnova stability svahů, stabilizace a sanace extrémních svahových nestabilit vzniklých v důsledku přírodních jevů

Typy podporovaných projektů: Stabilizace a sanace svahových nestabilit ohrožující zdraví, majetek a bezpečnost, které jsou evidovány a kategorizovány v „Registru svahových nestabilit". stabilizování a sanace skalních řícení ohrožující zdraví, majetek a bezpečnost, které jsou evidovány a kategorizovány v „Registru svahových nestabilit"

Příjemci podpory: veřejný sektor
Výše podpory: 85% CZV

12. investice do modernizace vzdělávacích environmentálních center

Modernizace zázemí centra zaměřeného na klimatické vzdělávání – komplexní modelová řešení

- snížení spotřeby energie (zateplení konstrukce budovy, výměna oken, instalace systémů měření a regulace, rekuperace vzduchu …)
- instalace OZE na pokrytí spotřeby energie provozu budovy
- nakládání s pitnou, odpadní a dešťovou vodou (využití dešťové a šedé vody v budovách, kořenové ČOV…)
- adaptační a mitigační opatření ve venkovním areálu (zadržování a zasakování vody, snižování efektu tepelného ostrova …)
- interiérové a exteriérové vybavení, pomůcky a modelové prvky pro poskytování vzdělávání o změně klimatu
- terénní úpravy pozemku pro vzdělávání
- **klimatické vzdělávání musí činit alespoň 50% z budoucí obsahové nabídky vzdělávacího centra**

Vybavení a pomůcky pro exteriér a interiér, včetně terénních úprav exteriérů

- interiér. a exteriér. vybavení, pomůcky a model. prvky pro poskytování vzdělávání o změně klimatu
- terénní úpravy pozemku pro vzdělávání
- adaptační a mitigační opatření ve venkovním areálu

Zdroj: https://www.nsev-kladno.cz/fotogalerie/

Příjemci podpory: nepodnikatelské subjekty realizující environmentální vzdělávání (min. 3 roky)
Výše podpory: 80 % CZV

SC 1.4 Podpora udržitelného hospodaření s vodou

PODPOROVANÁ OPATŘENÍ

1. Dobudování a výstavba ČOV, dobudování a výstavba kanalizací
2. Intenzifikace ČOV za účelem zvýšeného odstraňování specifického znečištění
3. Opatření omezující vypouštění odpadních vod z odlehčení na kanalizaci
4. Výstavba a modernizace vodovodních přivaděčů a vodovodních řadů, výstavba úpraven vod, intenzifikace nebo revitalizace stávajících vodních zdrojů
5. Intenzifikace úpraven pitné vody

ALOKACE SC 1.4

ŠPINAVÁ VODA — **10,4 mld. Kč**

ČISTÁ VODA — **3,7 mld. Kč**

= 14,1 mld. Kč

KANALIZACE, ČOV

1. Dobudování a výstavba ČOV, dobudování a výstavba kanalizací

- Typy projektů: výstavba centrální ČOV v obci, výstavba oodílné kanalizace (souběžně s ČOV či samostatně)

2. Intenzifikace ČOV za účelem zvýšeného odstraňování specifického znečištění

- Typy projektů: Intezifikace ČOV spočívající ve zvýšení kapacity, doplnění specifické technologie na odstraňování nutrientů

3. Opatření omezující vypouštění odpadních vod z odlehčení na kanalizaci

- Rekonstrukce odlehčovaních objektů, výstavba retenčních (záchytných) nádrží na jednotné kanalizaci za účelem snížení vypouštěného znečištění

Příjemci podpory: veřejný sektor

Výše podpory:

- Dobudování ČOV/ Opatření omezující vypouštění odpadních vod 70 % CZV
- Intenzifikace ČOV 30 %

ČISTÁ VODA

1. Výstavba a modernizace vodovodních přivaděčů a vodovodních řadů, výstavba úpraven vody, výstavba, intenzifikace nebo revitalizace stávajících vodních zdrojů

- Typy projektů: výstavba vodovodů bez existence zásobování pitnou vodou , výstavba úpraven pitné vody za účelem zajištění vyhovující kvality a množství dodávané pitné vody, výstavba nových zdrojů vody nebo intenzifikace stávajících za cílem zvýšit kapacity zdůvodněné potřebou vyššího odběru nebo zlepšené dodávané pitné vody

2. Intenzifikace úpraven pitné vody

- Typy projektů: Intenzifikace úpraven pitné vody za účelem zvýšení jejich kapacity zdůvodněné potřebou vyššího odběru pitné vody, nebo za účelem zlepšení kvality dodávané pitné vody

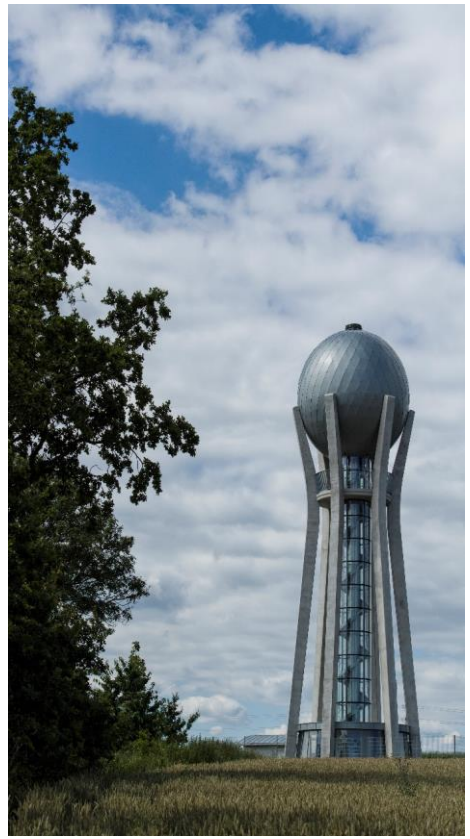

Příjemci podpory: veřejný sektor

Výše podpory:

- Výstavba a modernizace přivaděčů a řadů – 70 % CZV
- Úpravny pitné vody – 30 % CZV

SPOLUFINANCOVÁNO
EVROPSKOU UNIÍ

Děkujeme za pozornost

INVESTICE
DO ČISTÉ
BUDOUCNOSTI

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ
PROSTŘEDÍ
WWW.OPZP.CZ

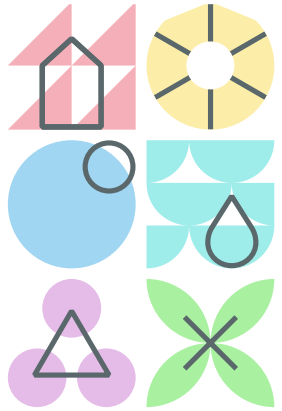

Polyfunkční soustava autonomně regulovatelných drobných vodních nádrží a mokřadních systémů umožňující i difuzní čištění in situ

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí

Fakulta životního prostředí

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

„Pilotní farma Amálie – aplikace konceptu chytré krajiny, zlepšení stavu vodních zdrojů a podpora biodiverzity v měnících se klimatických podmínkách“

Tento projekt je financovaný z Fondů EHP a Norska 2014 – 2021 program CZ-ENVIRONMENT.

Norway grants

Fakulta životního prostředí

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY